

IN DIT NUMMER o.a. > >EVEN VOORSTELLEN: THOMAS VAN ESCH >
HET BELMONTE ARBORETUM IN WAGENINGEN > VEILIGHEID VOOROP >
WERVINGSCAMPAGNE VOOR VRIJWILLIGERS > KOU EN ONZE HUIDDIEREN >
DIK, DIKKER, HET DIKST > DAS EN OTTER > IK ZIE, IK ZIE, WAT JIJ NIET ZIET >
MAAGDILATATIE EN MAAGTORSIE: WAAROP MOET JE LETTEN > VUURWERK

DIERENAMBULANCE

NEDERRIJN

nummer
najaar 2022
jaargang 35

38

35^e jaargang, Nummer 38, najaar 2022

Dit magazine is een uitgave van de onafhankelijke Stichting Dierenzorg Nederrijn dat gratis wordt verspreid onder donateurs, dierenartsen en ten bate van PR. Adviesprijs losse nummers: € 4,50

Werkgebied:

Gemeenten Renkum, Rhenen en Wageningen

Contactgegevens:

Centrale meldpost/kantoor:
Sportlaan 12, 6866 NA Heesum
Telefoon: 06 53871861 (24 uur per dag)
0317 314141
Email: info@danederrijn.nl
Website: www.dierenambulancenederrijn.nl

Openingstijden centrale meldpost:

dagelijks 9.00 uur tot 17.30 uur
Telefoontje vooraf gewenst

Donaties en giften:

IBAN: NL 91 ABNA 0501675647
ANBI-status
CBF erkend
KvK 64399648

Bestuur:

Ben Jansen - voorzitter
André Hartman - secretaris
Izak Mauritz - penningmeester
Wilma Henderikse - algemeen bestuurslid

Coördinator:

Wilma van den Boogert

Redactie:

Wilma van den Boogert
Wilma Henderikse
Annemieke Janse de Jonge
Lindie Nieuwenhuizen
Tineke Pleijsier

Foto's:

Met dank aan:
Foto omslag: Jacqueline van der Kort
Foto's: Peter van de Kraats, Hanneke Roeper
De foto's in dit magazine zijn eigendom van de fotografen en mogen niet zonder toestemming worden gebruikt.

Plaatsing van ingezonden artikelen en advertenties geschiedt buiten de verantwoordelijkheid van bestuur en redactie. Wij houden ons het recht voor advertenties en ingezonden stukken te weigeren. Overname kopij is toegestaan met bronvermelding.

Uitgever: DNB Groep B.V.
Postbus 204
9600 AE Hoogezand
www.dnbgroep.nl

De uitgever is niet verantwoordelijk voor de inhoud van de advertenties. Niets uit de advertenties mag worden gekopieerd en/of verspreid zonder schriftelijke toestemming van de uitgever.

**DIERENAMBULANCE
NEDERRIJN**

1

VAN DE REDACTIE

Met de komst van de herfst en de winterperiode in het vooruitzicht, laten we de drukke periode achter ons. Voorjaar en zomer zijn de drukste perioden voor de dierenambulance, dan krijgen we drie tot vier keer zoveel hulpvragen als in de winter. Daarom hebben we extra veel acties in dit magazine, want onze medewerkers hebben veel te vertellen over wat ze hebben meegemaakt. Ook zin om mee te helpen als vrijwilliger? Neem dan contact met ons op, want we verwelkomen graag goed gemotiveerde vrijwilligers.

De feestdagen komen eraan en die staan synoniem voor gezelligheid en lekker eten. Ook onze huisdieren snoepen vaak wat mee én bewegen minder als wij het te guur vinden om lang buiten te zijn. Daarom geven we tips om overgewicht van je huisdier te voorkomen. We geven ook informatie over maagdilatie, een levensbedreigende aandoening voor honden. Herkenning en snel handelen kan het leven van je hond redden.

Zin in een heerlijke wandeling, maak dan een uitstapje naar het Belmonte Arboretum in Wageningen dat we in onze rubriek Pareltjes om de hoek beschrijven. Of bewonder het imposante bouwwerk van een dassenburcht, uiteraard met respect en op gepast afstand. Over de das schrijven we in de laatste aflevering van onze serie over de marterachtigen. Dat en nog veel meer in dit winternummer van ons magazine.

HULP NODIG? BEL 0653871861

INHOUDSOPGAVE:

ONZE SPONSORS	2
BESTUURSNIEUWS	3
EVEN VOORSTELLEN: THOMAS VAN ESCH	4
WERVINGSCAMPAGNE VOOR VRIJWILLIGERS	5
KOU EN ONZE HUISDIEREN	6
VEILIGHEID VOOROP	8
VUURWERK	9
GESPOT	11
DAS EN OTTER	12
HET BELMONTE ARBORETUM IN WAGENINGEN	14
IK ZIE, IK ZIE, WAT JIJ NIET ZIET	16
MAAGDILATATIE EN MAAGTORSIE: WAAROP MOET JE LETTEN	18
DIK, DIKKER, HET DIKST	20
NATURA 2000 IN ONZE REGIO	22
WAAR IS RUBUS?	24
DE HOF VAN EDE	26
ONZE PARTNERS	27
TARIEVEN EN BELANGRIJKE TELEFOONNUMMERS	28
DONATEUR WORDEN OF EEN GIFT DOEN	28

06-53363525 06-53636964
Chris & Jari
 Van de Peppel
 Schilderwerken

JUMPER
 de diersuper

THOMAS
 Stofzuigen verfrissend anders.

EASY:Stuc

Happy Pets
 hond & kat
 Happy Pets
 Bergstraat 6
 6701 AC Wageningen
 Tel. (0317) 426614
 info@happypets.nl
 www.happypets.nl

de **museumwinkel.com**
 Interior & Taxidermy

welKOOP
 verstand van tuin & dier
 Rijnhaven 10B, 6702 DT Wageningen • 0317-421371

R Rinie ter Haar
 buiteninrichting
 t: 06 - 557 252 12
 e: info@rinieterhaar.nl
 i: www.rinieterhaar.nl

SANDERSE SYSTEMS
 bedrijfswageninrichtingen

MARIN

INTRO BOUW
 GROEP

Jansen
 dames-heren
 kapsalon
 pruiken
 sinds 1928

KOLLEWEIDENHOF
 dierencrematorium en -begraafplaats
 Heelweg - oost

BRANDT
 Daktechniek & Onderhoud
 Mob. (06) 51164851 • Tel. 0317-844453 • www.bdto.nl
 • Gratis dakinspectie • Lood en zink werk
 • Dakrenovatie • Schoorsteenvegen € 25,00 per kanaal
 • Dak reparatie • Dakgoot reinigen € 2,00 per meter

Elst

Rhenen

Wageningen

DIERENAMBULANCE
NEDERRIJN

Heelsum

Oosterbeek

3

BESTUURSNIEUWS TRANSFORMATIE

De dagen worden korter, naar verwachting wordt het toch echt een keer kouder en al het leven trekt zich een beetje terug. Veel vogels zijn inmiddels naar warmere oorden vertrokken en andere dieren, zoals de egels, gaan in winterslaap of zoeken beschutting.

De herfst heeft inmiddels zijn intrede gedaan. Omdat de bomen minder bladgroen vormen komen de andere kleurstoffen in de bladeren tot hun recht. Reden genoeg om er lekker op uit te gaan en te genieten van al die prachtige kleuren.

Onder invloed van de vogelgriep en de ziekte die nog steeds onder egels heerst, was het voor de dierenambulance weer een bewogen jaar. Voor het eerst is het vogelgriepvirus

niet weggegaan uit Nederland. Tot in mei waren er veel zieke en dode vogels. Daarna zijn de besmettingen op een lager niveau gekomen maar ze zijn nooit helemaal verdwenen. We verwachten dat de komende tijd opnieuw veel vogels eraan moeten geloven en steeds meer soorten worden besmet. Een zorgelijk vooruitzicht.

Als dierenambulance halen we zieke en gewonde dieren niet alleen op, we brengen ze ook weg. Soms kunnen we een gevonden dier weer in de armen van een overgelukkig baasje sluiten, het mooiste resultaat van ons werk. Maar meestal vervoeren we ze naar opvangcentra die allemaal heel ver weg liggen, van egelopvang Papendrecht tot vogelziekenhuis Naarden en de schildpaddenopvang in Harkema. Dat kost niet alleen veel tijd en inspanning van onze vrijwilligers maar het kost ook letterlijk veel aan dure benzine. Bovendien worstelen die dierenopvangcentra zelf om het hoofd boven water te houden. Een moeilijke situatie.

Bij bomen en struiken gaat in de herfst en winter alle energie naar de vorming van nieuwe knoppen. Voorbereiding op het leven dat nu rustig doorgaat en in de lente weer losbarst. Voor onze dierenambulance geldt hetzelfde: na de drukke periode

van voorjaar en zomer maken we de balans op om ons op te laden en goed voor te bereiden op het nieuwe seizoen. Waar moeten we aan werken en waarin moeten we investeren om nog beter ons werk te kunnen doen?

We realiseren ons dat het steeds moeilijker wordt om vrijwilligers te vinden en voor langere tijd te behouden, nu de arbeidsmarkt weer op volle toeren draait. Landelijk daalt het aantal mensen dat vrijwilligerswerk doet; met dat gegeven moeten we rekening houden. Voor de uitvoering van ons werk zijn wij immers volledig afhankelijk van de inzet van vrijwilligers. We zullen in de komende periode meer bekendheid geven aan onze behoefte aan nieuwe vrijwilligers. Tegelijkertijd zullen we moeten nadenken over hoe we nog efficiënter en slimmer kunnen werken om 24 uur per dag, zeven dagen per week ons belangrijke werk uit te voeren.

We hebben het afgelopen jaar weer keihard gewerkt om dieren die hulp nodig hebben te helpen. Enorm veel dank aan al onze vrijwilligers die zich daarvoor dag en nacht inzetten. En eveneens veel dank aan alle sponsors en donateurs die ons werk mogelijk maken. We hopen dat we op ieders steun kunnen blijven rekenen!

THOMAS VAN ESCH

VERTEL EENS IETS OVER JEZELF

Na jaren in Wageningen te hebben gewoond, wonen mijn verloofde en ik sinds vorig jaar in Bennekom. Hard genieten en hard werken is een beetje mijn motto. Ik geniet van hardlopen, klussen en het drinken van een biertje met vrienden. Verder ben ik ook echt wel een buitenmens.

HEB JE ZELF HUISDIEREN?

Ja, die heb ik zeker. We hebben een hondje genaamd Lexi en twee katten Kurtis en Kees. Ze zijn onze kinderen in huis.

WAT IS JOUW FAVO- RIETE DIERSOORT?

Dat zijn zeker honden! Ik ben een groot hondenfan. Ik vind ze absoluut geweldig want ze zijn altijd zo intens blij om jou te zien. Maak niet uit of je nu vijf minuten of vijf uur weg was, wanneer je terug bent wordt het altijd een warme verwelkoming.

WAT VOOR WERK DOE JE EN WAT DOE JE IN JE VRIJE TIJD?

Ik ben een IT-consultant bij de Universiteit van Wageningen. In mijn vrije tijd geniet ik ervan om hard te lopen, vooral als dat samen is met mijn verloofde op haar paard. Ik ben trots om te kunnen zeggen dat ik een veel

betere conditie heb dan haar paard. Ik kan nog doorgaan als zijn tong al op de grond sleept!

HOE BEN JE BIJ DE DIERENAMBULANCE BETROKKEN GERAAKT?

Ik heb destijds een oproep via Facebook voorbij zien komen. Op dat moment werkte ik vier dagen in de week en had ik veel vrije tijd. De reclame zag er erg leuk uit en daarom ben ik naar de informatieavond gegaan. De conclusie was dat het echt wel iets voor mij was.

HOE LANG WERK JE ALS VRIJWILLIGER BIJ DE DIERENAMBULANCE EN WAT MOTIVEERT JE?

Ik ben bijna vier jaar vrijwilliger bij Dierenambulance Nederrijn. Op dit moment levert het mij nog veel plezier op en zolang ik er energie van

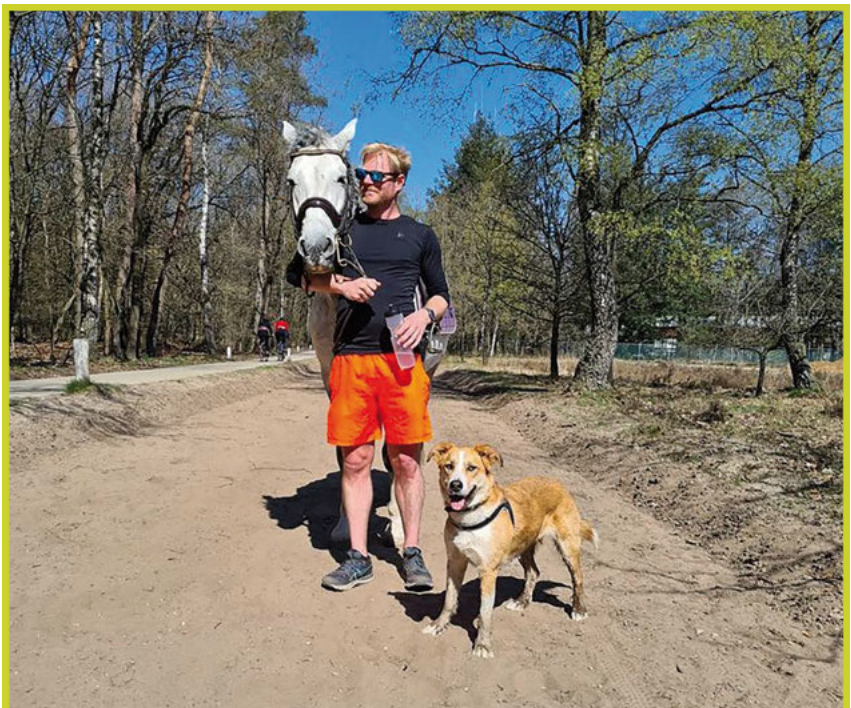
krijg blijf ik gewoon doorgaan. Verder geniet ik ook enorm van de interactie met mensen.

WAT ZIJN VOOR JOU DE LEUKSTE RITTEN?

Het meest honden zonder baasjes ophalen, want dan mag ik even met zo'n hond knuffelen en spelen. Maar bijzondere ritten zijn ook erg leuk, zoals een kat uit een boom halen met de brandweer. Of een hond van het spoor redden.

WAT IS JE ADVIES VOOR MENSEN DIE BIJ DE AMBULANCE WIL- LEN GAAN WERKEN?

Wees geduldig, doe de trainingen en stel jezelf open om nieuwe dingen te leren. Dit werk kan leiden tot bijzondere situaties die je nooit had verwacht.

SPONSOR

WERVINGSCAMPAGNE VOOR VRIJWILLIGERS

Voor de uitvoering van onze dienstverlening zijn we volledig afhankelijk van de inzet van vrijwilligers. Zonder vrijwilligers kan de dierenambulance niet rijden. Tegelijkertijd geldt dat wij, net als andere dierenambulances, te maken hebben met verloop onder de vrijwilligers en met name de beperkte beschikbaarheid van vrijwilligers tijdens de avond- maar vooral nachtelijke uren. Dierenambulance Nederrijn wil met een wervingscampagne haar vraag naar vrijwilligers kenbaar maken onder een breed publiek in haar werkgebied. Om aandacht te krijgen voor de behoefte van de dierenambulance is het belangrijk dat een eigentijds en volledig beeld van het werken bij de dierenambulance wordt gecommuniceerd. Want ons werk is ongehooflijk leuk en boeiend!

“Je komt op bijzondere plekken, komt bijzondere dieren tegen en het is erg dankbaar werk.”

We verwachten dat iedereen wel een beeld heeft van wat de dierenambulance is en wat de dierenambulance doet.

Maar we denken dat te weinig bekend is dat de dierenambulance volledig is aangewezen op de inzet van vrijwilligers. Wat vrijwilligers kunnen doen bij de dierenambulance en wie welkom zijn als vrijwilliger bij de dierenambulance is vast ook niet algemeen bekend. Daarom is het belangrijk om bredere bekendheid te geven aan de belangrijke taken die de dierenambulance vervult, dat de dierenambulance eigen inkomsten moet genereren en dat de dierenambulance voor haar functioneren afhankelijk is van voldoende mensen die bereid zijn om zich als vrijwilliger in te zetten.

“Het werk is hartstikke leuk, maar ook leerzaam. Het levert jezelf ook écht wat op!”

Nu de arbeidsmarkt weer op volle toeren draait wordt het steeds moeilijker om vrijwilligers te vinden en voor lange tijd te behouden. We hebben grote behoefte aan een wervingscampagne die een duidelijk beeld van de

dierenambulance geeft, om daarmee de betrokkenheid bij het werk van de dierenambulance te vergroten en de belangstelling voor het werken als vrijwilliger bij de dierenambulance, te verhogen. We hebben bij verschillende fondsen middelen aangevraagd en in december wordt onze campagne uitgerold.

“Het is heel eervol en dankbaar werk, na elke dienst ga ik weer met een goed gevoel naar huis.”

KOU EN ONZE HUISDIEREN

Het is nog geen winter maar de temperatuur gaat zo langzamerhand naar beneden en het is goed om voor onze huisdieren daarbij stil te staan.

Onze honden krijgen doorgaans een dikkere vacht in de winter maar doordat het kacheltje in huis brandt en de verwarming hoger staat (hopelijk ook met deze gasprijzen) is deze niet echt dik meer. Het kan dan zijn dat sommige honden rillen als zij buiten zijn geweest. Actieve

honden zullen hier minder last van hebben, maar wanneer ze oud, ziekelijk of dun behaard zijn is het goed om hierop te letten. Laat uw hond niet in de vrieskou in de auto achter, zij kunnen zich hier onvoldoende bewegen om het warm te krijgen. Met een natte vacht houdt u uw hond het best binnen.

Katten kunnen gewoon naar buiten maar ze moeten wel altijd naar binnen kunnen. Een kat zoekt uit zichzelf de

warmte op. Controleer of het kattenluik opengaat als deze met een magneetje of chip werkt. Katten zoeken elders beschutting als ze niet naar binnen kunnen, met het risico dat ze ergens worden opgesloten door buurtbewoners. Check voordat u uw auto start of er geen kat op het motorblok ligt door even op de motorkap te kloppen. De kattenbak kan vaker worden gebruikt dus ook die heeft meestal wat meer aandacht nodig.

NIET VOOR DE POES

Even voor half zeven 's avonds gaat de telefoon. Een eigenaar in paniek. Ze hebben hun kat Pien in hun vijver gevonden. Het is onbekend hoe lang ze in de vijver heeft gelegen maar ze reageert amper. De medewerker schrikt maar blijft rustig aan de telefoon. Ze vraagt door en op de achtergrond hoort ze een klein miauwkje. Dat is op zich een goed teken en ze adviseert

om het dier even met de kop naar beneden te houden, af te drogen en daarna rustig op te warmen omdat ze waarschijnlijk onderkoeld is. De eigenaar heeft geen gelegenheid om zelf naar een dierenarts te rijden. Wij bellen meteen bij welke dierenarts we terecht kunnen en dat is gelukkig in de eigen woonplaats. De twee dienstdoende collega's spoeden zich

naar het woonadres van de eigenaar terwijl een andere collega de eigenaar probeert te kalmeren. Binnen tien minuten zijn de collega's ter plaatse, de kat wordt direct naar de dierenarts vervoerd. Daar krijgt ze een warmte-infuus omdat ze inderdaad behoorlijk onderkoeld is en antibiotica omdat ze vies water binnen heeft gekregen. Het blijft een spannend nachtje voor de eigenaren, zal Pien het redden. Het verlossende antwoord komt 's morgens vroeg, het gaat goed met Pien en 's middags mag ze naar huis. De eigenaar reageert: "De vijver hebben we dezelfde dag leeggepompt! Je moet er niet aan denken dat het weer gebeurt met welk dier dan ook".

Het moraal van dit verhaal. Helaas zijn vijvers (en sloten) niet altijd diervriendelijk. Opstaande randen of gladde randen beletten dieren vaak om er weer uit te klimmen, denk hierbij niet alleen katten, maar ook egels. Katten vinden water kennelijk erg aantrekkelijk om uit te drinken. Ons advies is om te zorgen dat de kant van de vijver zo wordt gemaakt dat een dier er weer uit kan klimmen. Er kunnen trappetjes worden geplaatst, of een glooiende helling met stenen en planten. Of leg er een goed rooster op. Je wilt toch niet dat je een verdronken dier in je eigen vijver vindt.

VEILIGHEID VOOROP

In augustus heeft Dierenambulance Nederrijn deelgenomen aan een training van Rijkswaterstaat (RWS). Onze medewerkers zijn opgeleid om onder begeleiding van een wegininspecteur van RWS een dier in nood op de snelweg, op een veilige manier hulp te bieden. Veilig voor de medewerkers van de ambulance en het dier maar zeker voor andere weggebruikers.

De training wordt verzorgd door trainers die zijn opgeleid door RWS, zodat zij op hun beurt medewerkers van dierenambulance organisaties kunnen opleiden. Geprobeerd wordt om hiermee een landelijk dekkend netwerk te krijgen voor noodhulp aan dieren op het hoofdwegennet.

Wanneer een melding binnenkomt van een dier op de snelweg, wordt contact opgenomen met de meldkamer van RWS. Zonodig gaat eerst een wegininspecteur ter plaatse en die beoordeelt of de inzet van de dierenambulance gewenst is.

Op de snelweg moet worden gewerkt volgens een veiligheidsprotocol en moeten de voorgeschreven veiligheidsjassen worden gedragen. Beide dienstdoende medewerkers op de ambulance zijn verplicht om deze training te hebben gevolgd anders zijn zij niet bevoegd om op de snelweg te werken. Dankzij de training hebben de meeste medewerkers nu de machtiging en ontheffing om dit soort meldingen af te handelen.

ACTIE

ACH ZO KLEIN

We kregen een melding van gevonden kittens van een paar dagen oud. Voordat wij er waren was een van hen al overleden. Kittens hebben drinken en warmte van hun moeder nodig. Het leek erop dat ze al langere tijd niet bij hen was geweest. De kleintjes waren ondanks de hoge temperaturen behoorlijk onderkoeld.

De kittens zijn weer op temperatuur gebracht, ze hebben ORS gekregen waarna ze goed bijkwamen. Vervolgens zijn de kleintjes snel naar de opvang gebracht waar ze de juiste zorg krijgen. Dank aan de vinder dat hij ze niet aan hun lot heeft overgelaten.

VUURWERK

De thermostaat staat weer wat hoger en misschien brandt er een vuurtje in de kachel. De feestdagen komen er weer aan en de jaarwisseling komt met rasse schreden dichterbij.

Voor ons als dierenambulance is het niet de drukste tijd, maar zodra er weer vuurwerk te horen is krijgen we vaker meldingen van honden en katten die van schrik zijn weggelopen. Landelijk gezien is dit soms zelfs wel het dubbele van een normale dag.

Om je huisdier enigszins voor te bereiden op de jaarwisseling hebben we een aantal tips.

- Allereerst: check of de chipregistratie in orde is.
- Laat je huisdier niet alleen thuis.
- Probeer je hond en kat te laten wennen aan het geluid van vuurwerk. Op het internet en op Spotify vind je filmpjes met geluiden die je in huis kunt afspelen. Begin niet ineens met harde geluiden, bouw het op.
- Houd je kat een paar dagen voor de jaarwisseling binnen en zeker op oudjaarsdag en om middernacht. Zorg dat ramen en deuren zijn gesloten, vergeet het kattenluikje niet en pas op dat de kat niet ontsnapt als je zelf de deur uitgaat. Maak met je hond een laatste rondje rond 22.00 uur en houd hem altijd aangelijnd. Is je hond

- erg angstig, lijn hem dan aan met een dubbele lijn waarvan er een rond je middel zit.
 - Sluit de gordijnen en zet de muziek wat harder. Zorg dat er licht en muziek is in de ruimte waar je dier zit.
 - Als je dier tijdens het vuurwerk wegkruipt en een rustige plek zoekt, laat hem dat dan doen. Zoekt hij geborgenheid, geef hem dat dan. Boos worden of straffen is uit den boze.
 - De meningen over kalmerende medicatie lopen uiteen. Soms is het dier wel verdoofd maar hoort hij het geluid nog steeds hetzelfde of zelfs erger. Als hij er niet op kan reageren kan dat averechts werken. Overleg altijd met je dierenarts.
 - Je zou er ook voor kunnen kiezen om met je huisdier ergens naar toe te gaan waar weinig of geen vuurwerk wordt afgestoken. Er zijn vuurwerkvrije vakantieparken.
 - Knaagdieren in een buitenhok kunnen ook veel last hebben van het vuurwerk. Zet ze tijdelijk binnen in een onverwarmde ruimte. Neem ze niet mee in de kamer, dat is veel te warm voor ze.
 - Laat bij reptielen het licht aan en zorg dat de bak dicht is.
 - Leg over de kooi van een vogel een doek zodat ze de geluiden minder horen en de flitsen niet zien.
 - Dieren in een weide kunnen beter in een stal blijven. Houd het licht aan en zet eventueel muziek op.
- We wensen iedereen een mooie jaarwisseling en een goed begin van het nieuwe jaar.

ACHTER SLOT EN GRENDEL

In één week kregen we twee keer een melding van een egel die door het rooster was gevallen bij een kelderraam. Er in was niet zo moeilijk ... buik intrekken en hup ... laten vallen. Maar terug is een ander verhaal, door de steile wanden was er geen weg terug. De tweede egel werd vrij snel gevonden. Dat was met de vorige niet het geval, die had er waarschijnlijk al langer ingezeten, was behoorlijk vermagerd en had extra zorg nodig.

Omdat er vanuit de kelder geen toegang was en het rooster zat vastgeklonken visten de medewerkers met een net de egel tussen het rooster door naar boven. Een korte check vertelde hun dat er verder niets aan de hand was dus kon de egel weer worden vrijgelaten.

Heeft u ook een dergelijk rooster bij uw kelderraam? Let er dan ook op of er geen dieren doorheen kunnen vallen! Kleine moeite, veel geluk.

VALK IN NOOD

“Tegen de dijk in Wageningen zit een roofvogel die niet wegvliegt”, was de melding. Ter plaatse leek het erop dat het valkje was aangereden, hij bewoog amper. De collega's hadden dan ook weinig moeite om hem met een net te vangen. Voorzichtig hebben zij hem opgepakt en dezelfde dag is hij nog naar het Vogelhospitaal in Naarden gebracht. Daar is hij nagekeken en krijgt hij de kans om te herstellen.

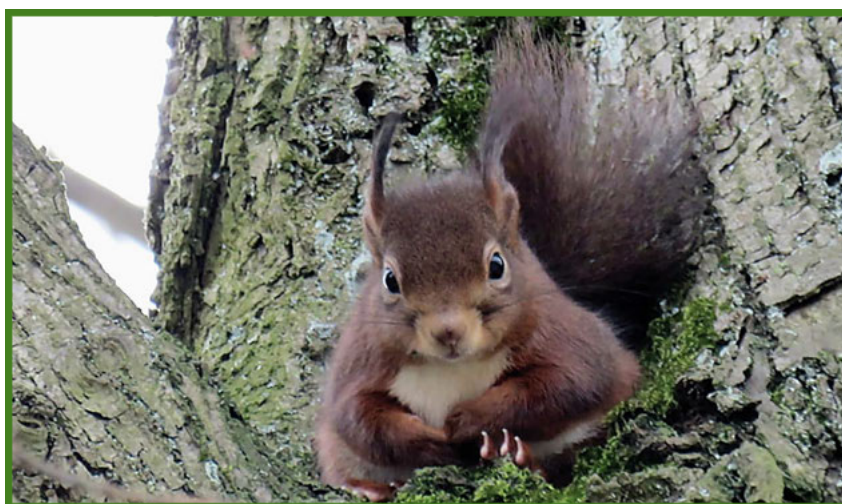
GESPOT

In de rubriek 'Gespot' laten we natuurvrienden, vogelaars en natuurfotografen aan het woord over hun bijzondere waarnemingen. Deze keer is dat natuurliefhebber Wilma Henderikse uit Heelsum. Wilma is bestuurslid bij onze dierenambulance.

We leven in een bosrijk gebied, dus eekhoorns zien we met regelmaat. Er is genoeg voedsel te vinden en in de bomen is veel ruimte om te wonen en beschutting te zoeken. Ook onze tuin is aantrekkelijk voor eekhoorns. We hebben veel bomen en struiken die hen helpen een acrobatische route door de tuin aan te leggen. We creëren ook bewust rommelige hoekjes met takken en bladeren waarin eekhoorns en egels zich kunnen verstoppen op een veilig plekje. We hebben een notenboom en een hazelaar en een groot deel van de walnoten en hazelnoten laten we bewust liggen. De buren hebben bovendien een grote eik in de tuin. Een walhalla aan voedsel.

Het ene jaar zien we meer eekhoorns dan het andere. Waaraan dat ligt weet ik niet precies maar het heeft vast iets te maken met voedselvoorraden die ook op andere plaatsen beschikbaar zijn. Maar komen ze nu juist naar onze tuin als onze bomen meer noten en zaden opleveren of blijven ze weg als er in het bos al voldoende voorraad is? Ik heb geen idee.

De laatste jaren zien we meer eekhoorns in de tuin. In verschillende soorten en maten. Soms een roestbruine, slanke

den. Dan weer een steviger exemplaar met een indrukwekkende zwarte pluimstaart. Aan het begin van de zomer roetsjten zelfs ma of pa met een stoet kinderen over het dak van de schuur. Vliegensvlug in een treintje, een vrolijk plaatje. Het lijkt erop dat één of meer eekhoornfamilies zich definitief bij ons hebben gevestigd, met vruchtbaar resultaat.

Eekhoorns eten in de herfst extra veel om een vetreserve aan te leggen voor de winter. Ze maken ook voedselvoorraden aan en verstoppen voedsel op allerlei plekken om de wintermaanden door te komen. Toen ik een plant uit een grote stenen pot haalde, bleek de bodem bezaaid met walnoten. En vorige week vond ik een grote voorraad noten in de garage, toen ik daar dozen oud papier wilde opruimen. Natuurlijk heb ik die voorraad

laten liggen. Misschien wonen er wel eekhoorns in de garage, want ze kunnen via het golfplaten dak gemakkelijk in en uit. Bovendien groeit er liguster en braam over het dak en dat levert een veilige, overdekte vluchtroute.

Foto's maken blijft lastig, want eekhoorns zijn altijd op hun hoede en nemen de benen bij elke beweging of bij geluidjes. Vanachter het keukenraam lukt het aardig om ze te fotograferen, dan hebben ze ons het minst in de gaten. Vorige winter zagen we een erg relaxt exemplaar in de grote linde die in onze voortuin staat. Op een vork in de boom nam hij ons van top tot teen op en maakte geen aanstalten om de benen te nemen. We konden op ons gemak foto's maken onder de boom. Ik hoop dat onze tuin nog lang hun favoriete territorium blijft.

DAS EN OTTER

In onze vorige magazines schreven wij over de marterachtigen. Tot de marterachtigen horen onder andere de marter, de bunzing, de wezel en de hermelijn. Bij onze dierenambulance zijn de meeste meldingen over marters. Ze zijn aangereden of mensen vragen of wij iets kunnen doen omdat ze overlast veroorzaken. Zelden krijgen we een melding over een bunzing, wezel of hermelijn. Dat lijkt een goed teken, maar het kan ook zijn dat er nog maar weinig over zijn; ze staan op de rode lijst voor bedreigde diersoorten in Nederland.

We sluiten onze serie over de marterachtigen af met de das en de otter. Over de otter kunnen we heel kort zijn. Dit prachtige dier, dat is gemaakt om te jagen in het water, komt in ons werkgebied niet voor. We hoeven er nooit voor uit te rijden. De das komt wél voor in ons gebied, zelfs dicht in de buurt van onze meldpost. Gelukkig hoeven we niet vaak een das op te halen.

De das

De das is een van de grootste landroofdieren die voorkomen in Nederland. Maar actief op jacht gaan zoals de andere landroofdieren is niet de sterkste kant van de das. Het is een scharrelaar die liever rondscharrelt op zoek naar iets lekkers. Dat lukt altijd wel, want de das heeft een fijne neus en klauwen waar hij goed mee kan graven als gereedschap.

Het lekkerst vindt hij regenwormen, maar kevers, slakken, muizen, reptielen en allerlei larven gaan er ook wel in. Daarnaast eet hij bessen, bramen, noten en eikels, maar zijn favoriete fruit is de appel.

Uiterlijke afmetingen en kenmerken

De das heeft een kop-romplengte van 65-80 cm. De lengte van zijn staart is 12-19 cm en zijn gewicht 6,6 - 16,7 kilo. Het kunnen flinke jongens worden dus! De grootste en zwaarste zijn meestal mannen; zij worden groter en zwaarder dan de vrouwen. De mannen hebben ook een bredere kop en dikkere nek. De staarten zijn ook anders gevormd: bij een man vaker wigvormig en bij een vrouw meer ovaalvormig. Mannetjes worden ook wel beren genoemd en vrouwtjes zeugen.

Qua vacht zijn ze op de rug en flanken zwart-wit en de onderkant is geelwit van kleur. De kop is wit met twee kenmerkende brede zwarte strepen, deze gaan vanaf het achterhoofd over de oren en ogen en eindigen in een punt bij de mondhoeken.

Das, foto Peter van de Kraats

De marterachtigen

Leefgebied

De das is een nachtdier en verblijft overdag vaak ondergronds. Ze wonen in een burcht

met een kunstwerk aan gangenstelsels tot wel 20 meter lang en 3 á 4 meter diep, die verschillende kamers verbinden. Per

kamer, die gestoffeerd is met gras, bladeren en mos, verblijven twee of drie dassen.

Bedreigingen

Het is bijzonder dat de das zich tot op heden staande heeft weten te houden. Tot 1960 werden ze bejaagd, daarna volgden andere bedreigingen. Sterfte door verkeer is de grootste bedreiging voor de das. Daarom worden de meeste dassen gezien als verkeersslachtoffer in de berm naast de weg. Inperking en versnippering van hun leefgebied vormt een andere bedreiging. Vandalisme bij burchten komt regelmatig voor; de vele ingangen van de burcht nodigen sommige mensen uit om er flink met een stok in te poken of iets anders naars mee te doen. Dassen zijn beschermd en je mag dassen dus niet storen. Bewonder gerust een dassenburcht maar blijf op gepaste afstand en laat de das met rust.

WOLF, WEL OF NIET

Een bijzondere voorpagina, nee het is geen wolf, maar de hond heet wel Wolf en het laat zich wel raden waarom.

Wolven hebben zich weer in Nederland gevestigd, net als in de landen om ons heen. Dat roept steeds vaker discussie op en zo langzamerhand lijkt er een hetze gaande tegen de aanwezigheid van de wolf. In de strijd om de 'likes' op social media wordt het ook steeds moeilijker om fictie van waarheid te onderscheiden, iedereen heeft tegenwoordig een wolf gezien. We zagen diverse 'vermommingen' van de wolf voorbij komen; het is vaak niet wat het lijkt.

In het kader van de Flora-en faunawet is de wolf een beschermde inheemse diersoort. Wij zullen ons moeten aanpassen aan zijn komst en niet andersom. In ons volgende magazine laten we na de marterachtigen ons licht schijnen op de hondachtigen en daar hoort de wolf ook bij.

PARELTJES OM DE HOEK:

HET BELMONTE ARBORETUM IN WAGENINGEN

In de rubriek 'Pareltjes om de hoek' beschrijven we unieke gebieden in onze directe omgeving, waar je kunt genieten van de natuur. Deze keer kiezen we voor de prachtige botanische tuin in Wageningen waar je heerlijk kunt wandelen en genieten van een ruime verzameling bomen, struiken, planten, vogels, vlinders en insecten.

Op de Wageningse berg, een stuwwal uit de ijstijd, ligt het voormalige landgoed Belmonte. Het landgoed werd eind 19e eeuw gesticht door Thierry Juste baron de Constant Rebecque de Villars. Na de Tweede Wereldoorlog kwam het door oorlog gehavende landgoed in handen van Wageningen Universiteit, die er een botanische tuin vestigde. Sinds 2012 wordt de tuin beheerd door Stichting Belmonte Arboretum.

Alleen al de bijzondere ligging van Belmonte maakt een bezoek aan deze tuin de moeite waard. Belmonte betekent immers 'mooie berg'. Wanneer je langs de bergrand aan de zuidkant van de tuin wandelt, word je verrast door schitterende vergezichten. Je kijkt uit over de Nederrijn, met aan de overkant het karakteristieke Betuwse land; je ziet dijken, weilanden met knotwilgen en boerderijen. Bij helder weer kun je tot aan Nijmegen kijken.

De tuin van 11 hectare is een van de grote botanische tuinen in Nederland met meer dan 6.000 verschillende soorten planten, bomen, struiken en heesters. Die zijn ook nog allemaal voorzien van een eigen naambordje. Daarnaast heeft de tuin een rijk dierenleven: vogels, insecten en vlinders, kleine zoogdieren boven de grond, en ook onder het oppervlakte een rijk bodemleven.

Elk seizoen is er wat te zien in Belmonte

In het voorjaar zijn de kleuren van de bloemen in de botanische prachtig; vooral de rododendron trekt veel bewonderaars. In het oostelijk deel van de tuin kun je de enorme verscheidenheid van deze soort beleven: grote of kleine bladeren, langwerpige of rond, bodembedekkende struiken of juist metershoog, zeer vroegbloeiend of juist later: wat een rijkdom!

In de zomermaanden staan de rozentuin en de bloemencirkel in bloei. De collectie wilde rozen in Belmonte is met meer dan 350 exemplaren een van de belangrijkste van de wereld. De rozentuin ligt tegenover het Koetshuis waar een kleine uitspanning is, de Theetuin. Hier kun je heerlijk op het terras zitten en koffie, thee of een ijsje nuttigen. In het cafeetje is ook een kleine museumwinkel.

De bloemencirkel rechts van de hoofdingang is een kunstwerk uit 2018, aangelegd ter gelegenheid van de tentoonstelling 'Beelden op de Berg'. De bloe-

mencirkel werkt als een magneet voor insecten en vlinders.

In de herfst kun je genieten van de prachtige herfstkleuren, doorkijkjes en de mooie uitzichten.

De vogels in het Arboretum

In het voorjaar hoor je in het arboretum een waar vogelconcert zoals de zang van boomklevers, boomkruipers, mezen, roodborstjes, winterkoningen, zanglijsters en (vuur)goudhaantjes.

De vogels zingen uitbundig om een partner te lokken en later in het seizoen om het territorium te verdedigen. Dit geldt ook voor de spechten. Het valt niet altijd mee om spechten in het vizier te krijgen. In februari, maart en april moet je vooral letten op het geroffel van de bonte specht of het gelach van de groene en zwarte specht. Na het broedseizoen breekt voor vogels een periode aan waarin het oude verenkleed wordt vervangen (ruien). De ruiperiode is de tijd dat de vogels weer

in een goede conditie moeten komen voordat zij de lange terugtocht naar het zuiden aanvaarden of hier de winter moeten doorkomen.

In het najaar is Belmonte een plek waar vogels zich rond kunnen eten, zoveel lekkers heeft de tuin te bieden: appeltjes, bessen, bottels, zaden, nootjes.

Het Belmonte Arboretum is het gehele jaar geopend, zeven dagen per week, van zonsopkomst tot zonsondergang. Parkeren kan gratis aan de Generaal Foulkesweg langs het Arboretum. Honden zijn welkom mits aangelijnd.

Er zijn toiletten beschikbaar en bij het Koetshuis kun je altijd je flesje weer vullen met water. In de gehele tuin zijn er volop bankjes aanwezig om de vermoeide ledematen even rust te geven of om gewoon te genieten van al het moois dat je ziet!

Foto's Joop Spijker

Bron:

<https://belmontearboretum.nl/>

IK ZIE, IK ZIE, WAT JIJ NIET ZIET

TIPS VOOR HET HERKENNEN VAN VOGELS

Sommige vogels zijn lastig uit elkaar te houden. In deze rubriek geven we tips voor het herkennen van vogels die veel op elkaar lijken. Geluid, gedrag, een patroontje op de veren: het helpt om ze uit elkaar te houden. Om erin te komen zijn we in het vorige magazine met een relatief eenvoudig voorbeeld gestart: de meerkoet versus de waterhoen. Dit keer maken we het een stuk moeilijker met de wilde zwaan en de kleine zwaan. Omdat we de knobbelzwaan allemaal goed kennen, halen we die erbij om het verschil tussen de zwanensoorten te verduidelijken.

Wilde zwaan, kleine zwaan of knobbelzwaan?

De wilde zwaan en de kleine zwaan lijken erg veel op elkaar. Je moet heel goed kijken én luisteren om deze twee zwanensoorten uit elkaar te houden. Vergelijken we ze met de knobbelzwaan dan is die qua grootte vergelijkbaar met de wilde zwaan, maar de knobbelzwaan is zwaarder gebouwd. De wilde zwaan heeft een langere, dunne nek. De kleine zwaan maakt zijn naam waar, die is het kleinst, is meer gedrongen en heeft de kortste nek.

Vooraf aan de snavel kun je de drie zwanen van elkaar onderscheiden.

Wilde zwaan en knobbelzwanen

De wilde en de kleine zwaan hebben namelijk een geel met zwarte snavel, tegenover de roodoranje snavel met de kenmerkende zwarte knobbel van de knobbelzwaan. Die knobbel hebben de wilde en kleine zwaan niet, ze hebben beide een rechte snavel. Let goed op, bij de wilde zwaan is de snavel meer geel dan zwart en het geel loopt door tot in de punt. Bij de kleine zwaan is de snavel evenveel geel als zwart. Op de volgende foto's is het verschil heel goed te zien.

De wilde zwaan en de kleine zwaan hebben elk een kenmerkende roep. De wilde zwaan is het luidruchtigst, die trompettert 'hoe-hoe-hoe' in zijn vlucht. De roep van de kleine zwaan is meer gansachtig. De kleine zwaan zie je het meest in grote groepen en dan hoor je vooral 's nachts, als het verder stil is, een aangenaam babbelend geluid. De knobbelzwaan maakt nauwelijks geluid, je hoort eigenlijk alleen het zwiepen van zijn vleugels in de lucht.

Wilde zwaan

Kleine zwanen

We zien wilde zwanen en kleine zwanen in Nederland vooral in de winter, als ze op doortrek zijn. Kleine zwanen

zien we in de grootste aantallen, wilde zwanen in kleinere groepen. Wil je deze zwanen eens beter bekijken, dan zijn

de Randmeren daar een uitstekende locatie voor.

Foto's: Hanneke Roeper

'IN' HET NET GEVIST

Het gaat niet altijd goed wanneer een roofvogel op jacht is. Ook hier was de inschatting niet juist. We kregen de melding van een buizerd die verstrikt zat in een net. We reden er snel naartoe omdat een vogel die verstrikt zit zich behoorlijk kan beschadigen aan de vleugels en het touw vitale delen kan afknellen. Een van de collega's heeft gewapend met een schaar het dier kunnen losknippen. Het leek dat zijn poot was beschadigd, dus er werd naar de opvang gereden om te laten checken of hij weer vrijgelaten kon worden of nader moest worden onderzocht. Gelukkig bleek de schade mee te vallen en kon hij weer in zijn eigen territorium worden losgelaten.

MAAGDILATATIE EN MAAGTORSIE: WAAROP MOET JE LETTEN

Een maagdilatatatie, die kan leiden tot een maagtorsie of maagkanteling, is een afschuwelijke aandoening die de hond kan treffen. Helaas weten eigenaren van honden er te weinig vanaf voordat ze ermee geconfronteerd worden. Heb je het eenmaal meegemaakt dan vergeet je het nooit meer.

Directe herkenning van de eerste verschijnselen van een dilatatie is van levensbelang. Daarom willen we hondeneigenaren informeren over deze gevaarlijke aandoening voordat ze worden geconfronteerd met een ernstig ziek huisdier. Herkenning en snel handelen kan het leven van je hond redden!

Wat is maagdilatatatie?

Maagdilatatatie treedt op wanneer de maag van een hond zich vult met gas, voedsel of vloeistof en opzwellt. De maag kan vervolgens draaien (maagtorsie). Dit alles ontwikkelt zich vaak in een kort tijdsbestek en zonder geleidelijke verslechtering van de gezondheid van de hond zoals je die bij andere aandoeningen over langere tijd kunt zien aankomen. Een maagdilatatatie is altijd een noodgeval en vergt snel handelen.

Een gezwollen maag, ook wel 'bloat' genoemd, is het eerste stadium. In sommige gevallen kan dat uren duren zonder

levensbedreigend te worden, soms gaat het snel fout. Het probleem is dat het kan leiden tot kanteling of om zijn as draaien van de maag. Het is dit draaien van de maag dat een levensbedreigende situatie creëert. Een ernstig opgezwollen maag oefent druk uit op de omliggende organen en vermindert de bloedstroom van en naar deze organen. Een verdraaide maag kan de bloedtoevoer naar belangrijke organen volledig blokkeren.

Oorzaken van maagdilatatatie

Ondanks voortdurend onderzoek is de specifieke oorzaak van maagdilatatatie niet bekend. Waarschijnlijk gaat het om een combinatie van factoren. Van een aantal risicofactoren wordt vermoed dat ze bijdragen aan een opgeblazen maag:

- heel snel eten en te veel eten
- veel water drinken in korte tijd, bijvoorbeeld na een lange autorit (vakantie)
- sneeuw eten of erg koud water drinken
- verhoogde voerbakken
- stress, nervositeit
- intensieve activiteit direct na het eten
- genetische factoren
- verhoogde leeftijd

Voeding speelt duidelijk een rol bij het optreden van maagdilatatatie, hoe is nog niet helemaal duidelijk. Brok vermengd

met vochtig eten of veel drinken na een bak brokken, zijn boosdoeners. Bij het ouder worden kunnen problemen met het verdragen van voedsel optreden en wordt een lager gehalte aan fosfor en calcium relevant. Roep de hulp in van een voedingsdeskundige bij vragen of problemen.

Alle honden kunnen een maagdilatatatie krijgen, maar honden met een diepe borstkas lopen meer risico.

Tekenen van een maagdilatatatie

Het herkennen van de vroege tekenen van een maagdilatatatie is essentieel om de overlevingskansen van de hond te vergroten:

- trillen
- hijgen of snelle ademhaling
- rusteloosheid, ijsberen
- opgezwollen maag, pijnlijke buik
- algehele blik van nood
- overmatig kwijlen en smakken
- kokhalzen of pogingen om te braken zonder succes
- ineenstorting

Een opgezwollen maag herken je aan de linkerkant van de hond: kijk vanaf de rug, de zwelling is links groter dan rechts. De gezwollen maag klinkt als een trommel als je erop klopt. De hond kan trillen; kwijlt en smakt. Wordt het ongemak groter dan volgt

een periode van rusteloosheid, ijsberen of soms als een raket heen en weer rennen. De hond probeert intussen te braken, zonder succes.

Behandeling van maagdilatatie

Zie je de voortekenen van een maagdilatatie, ga dan rustig wandelen met je hond aan de riem. Intussen bel je de dierenarts. Masseren van de maag kan ook helpen, evenals het laten opboeren van lucht.

De dierenarts zal met een slang proberen lucht uit de maag van de hond te laten ontsnappen. Dit lukt niet altijd. Is de maag gedraaid dan is een operatie nodig om de maag terug te draaien naar de juiste positie. De dierenarts beoordeelt tegelijkertijd of schade is veroorzaakt aan andere organen. Meestal wordt de maag vastgezet, om herhaling van de maagkanteling te voorkomen. Vastzetten betekent echter niet dat de hond voorgoed van het probleem is verlost, herhaling is altijd mogelijk.

Preventieve maatregelen

Preventieve maatregelen kunnen worden genomen om het risico op een opgezwollen maag te verminderen. Enkele strategieën die worden aanbevolen zijn:

- voer niet een grote maaltijd in één keer, verdeel de hoeveelheid liever over een aantal kleinere porties
- gebruik een anti-schrokbak voor snelle eters (je kunt ook een omgekeerd stenen schaalje in het midden van

de bak plaatsen, zodat de hond er omheen moet eten)

- beperk intensieve activiteiten tot twee uur na een maaltijd
- gebruik geen verhoogde voerbak: dat moedigt sneller eten en lucht happen aan
- laat je hond nooit in één keer een grote hoeveelheid water drinken, zeker niet als de hond daarvoor een grote bak brokken heeft verorberd

Maagdilatatie is een levensbedreigende aandoening. Zonder behandeling is de aandoening dodelijk. Zorg dat je altijd weet of je eigen dierenarts ook buiten kantooruren beschikbaar is want maagdilataties doen zich vaak voor in de avond en nacht. Leg tijdens het bellen uit dat je een maagdilatatie vermoedt. Tijd is van essentieel belang en hoe eerder je huisdier zorg krijgt, hoe groter de kans op volledig herstel.

Anti schrokbak

DIK, DIKKER, HET DIKST

Onze huisdieren zijn massaal te dik, 35 tot 40% heeft overgewicht. "Uw huisdier moet op dieet". Dierenartsen zeggen het bijna dagelijks. Als medewerkers van de dierenambulance komen ook wij regelmatig huisdieren tegen, al dan niet levend, die veel te dik zijn. En wanneer je dan een dier van 50 kilo of meer in de ambulance moet tillen omdat hij dit niet zelf kan, staan we niet te juichen.

'Ach hij kijkt zo lief', 'het is maar een klein snoepje', 'hij heeft geen zin om te lopen': het zijn veel gebruikte argumenten. Natuurlijk zijn er uitzonderingen zoals ziekten of gebruik van bepaalde medicijnen, die

dieren dik maken. Maar wij mensen zijn de afgelopen 20 jaar minder gaan bewegen en daarmee ook onze huisdieren. We hebben minder tijd voor onze dieren en dat willen we compenseren met een snoepje. En laten we wel wezen, onze dieren zijn slim, hoe meer wij geven des te meer ze komen bedelen. Het is een vicieuze cirkel die we zelf veroorzaken. In het algemeen kun je stellen dat je altijd de taille van een dier moet kunnen zien en de ribben moet kunnen voelen maar niet zien.

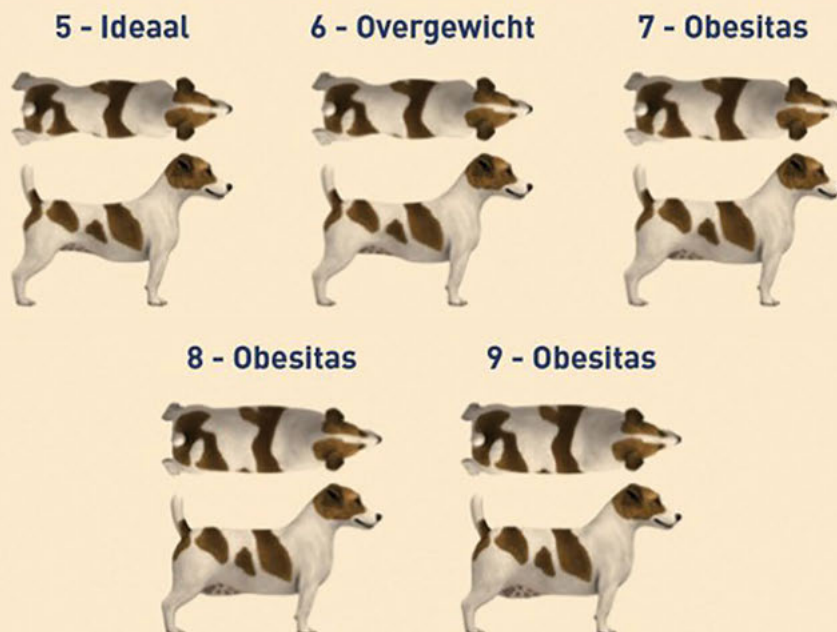
Dieren met overgewicht hebben een verhoogd risico op het ontwikkelen van diabetes, gewrichtsproblemen, stofwis-

selingsproblemen, huidklachten, hartkwalen, ademhalingsproblemen en een verhoogd risico als ze onder narcose moeten.

Vermoed je dat je huisdier te dik is, vraag dan advies aan je dierenarts. Er is dieetvoeding waar minder vetten en koolhydraten inzitten. Houd er rekening mee dat je hond of kat er niets van snapt als hij ineens minder krijgt; soms reageert hij daarop met negatief gedrag. Het is een kwestie van gewenning. Veel baasjes zien of willen het probleem niet zien. Maar een dier met een goed gewicht is gezonder en zal doorgaans langer leven. Dat geldt voor mens én dier.

Bodyconditiescore van de kleine hond (volwassen gewicht t/m 10kg)

ROYAL CANIN

Bron: <https://www.dierenziekenhuis.nl/site/wanneer-heet-hond-kat-overgewicht>

Tips voor als jouw huisdier te dik is:

- Zorg dat je de hoeveelheid voer dat hij dagelijks mag eten afweegt. Zo voorkom je dat je teveel geeft.
- Geef geen extraatjes of teveel snoepjes. Of als dat wel een keer gebeurt, bijvoorbeeld bij een training, geef dan wat minder dagelijks voer.
- Geef meer aandacht in plaats van eten. Ga vaker wandelen met je hond en koop een leuk speeltje voor je kat waardoor hij meer gaat bewegen.
- Er is speciaal dieetvoer te koop voor dieren die te dik zijn. Overleg wel eerst even met je dierenarts.

AAN DE HAAK GESLAGEN

Iemand had tijdens het vissen een schildpad aan zijn hengel. Helaas lukte het niet om de haak te verwijderen en gelukkig heeft hij de schildpad niet terug gezet in het water maar ons gebeld voor hulp. We zijn naar dierenkliniek Kortenoord gegaan waar de haak onder narcose bij het onfortuinlijke dier is verwijderd.

Overkomt het u ook dat u een schildpad aan de haak heeft? Gooi hem dan niet terug in het water maar bel de dierenambulance. Want schildpadden

horen niet in onze natuur, zij sterven een langzame dood in ons koude water waar te weinig voedsel voor hen is te vinden.

NATURA 2000 IN ONZE REGIO

Natura 2000 gebied bij de Grebbedijk

Natura 2000 is heel vaak in het nieuws. Dat komt doordat de stikstofcrisis, die Nederland al heel lang in zijn greep heeft en nog lang niet is opgelost, draait om de aantasting van Natura 2000 gebieden. Helaas wordt bij die berichtgeving vaak niet goed toegelicht waar Natura 2000 nu precies voor staat, waarom Natura 2000 gebieden er zijn en wat het betekent voor de natuur als we deze gebieden niet goed beschermen. Omdat er in onze omgeving veel Natura 2000 gebieden zijn, proberen we uit te leggen wat deze gebieden zo uniek en belangrijk maakt en wat we samen kunnen doen om er goed voor te zorgen.

Netwerk

Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden, waarin flora en fauna in hun natuurlijke leefomgeving worden beschermd, om

de biodiversiteit (soortenrijkdom) te verbeteren en te behouden. Al in 1992 is dit netwerk opgezet en het omvat meer dan 750.000 km², ongeveer 18 procent van de oppervlakte van de EU. Een eenmaal aangewezen Natura 2000 gebied blijft in principe voor altijd een beschermd gebied. Binnen Natura 2000 zijn de zogenoemde Vogelrichtlijn en de Habitatrictlijn van toepassing, die aangeven welke dieren en planten in Europa beschermd moeten worden. Deze richtlijnen zijn in Nederland opgenomen in de Wet Natuurbescherming.

Bedreigde natuur

De aantasting van natuurgebieden door de neerslag van stikstof is een groot probleem en heeft geleid tot afname van biodiversiteit. In vrijwel alle Natura 2000 gebieden is meer stikstof aangetroffen dan volgens afgesproken waarden

verantwoord is. Maar hoewel de stikstofcrisis heel vaak in het nieuws is, hetzij door protesterende boeren, hetzij door milieuorganisaties die voor het behoud van de natuur strijden, is stikstof niet het enige probleem voor deze gebieden. Natura 2000 gebieden worden ook en steeds vaker bedreigd door andere factoren, zoals bijvoorbeeld recreatie en energieprojecten.

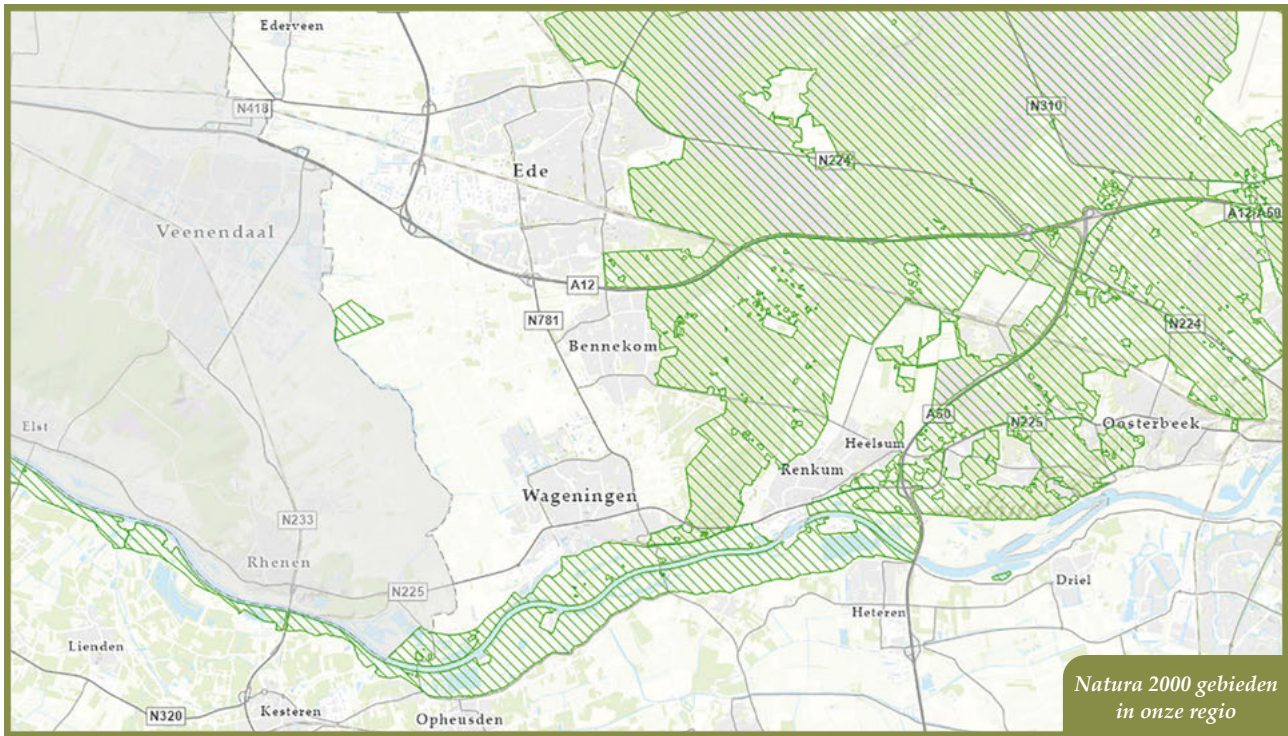
Natura 2000 in onze regio

In het werkgebied van onze dierenambulance liggen veel Natura 2000 gebieden. We bevinden ons immers aan de zuidkant van de Veluwe, volgens velen hét mooiste natuurgebied van Nederland en tevens het grootste aaneengesloten Natura 2000 gebied. Binnen onze regio-grenzen zet men zich in voor doelsoorten zoals roerdomp,

kwartelkoning, porseleinhoen, woudaap en grote karekiet. Niet voor niets kunnen we trots zijn op de prachtige natuur in onze omgeving!

natuurbeweging zijn deze plannen van tafel. Aantasting van de natuur voor dit soort doeleinden is volgens de Natura 2000 wetgeving niet mogelijk.

men zich van tevoren rekenenschap gegeven van de betekenis en de randvoorwaarden van Natura 2000, dan had men dit kunnen voorkomen.

Voorbeelden van bedreigingen

De uiterwaarden langs de Grebbedijk in Wageningen behoren niet alleen tot Natura 2000, maar maken ook deel uit van de geplande dijkversterking van de Grebbedijk. De dijk moet versterkt worden om de veiligheid in de toekomst te waarborgen.

Maar de projectorganisatie onder leiding van het waterschap Vallei en Veluwe vond de dijkversterking een mooie gelegenheid om het gebied langs de dijk verder te ontwikkelen. Gedacht werd aan de aanleg van een roeigeul in de Plasserwaard en een recreatieplas nabij Wageningen. Mede door oplettendheid van de

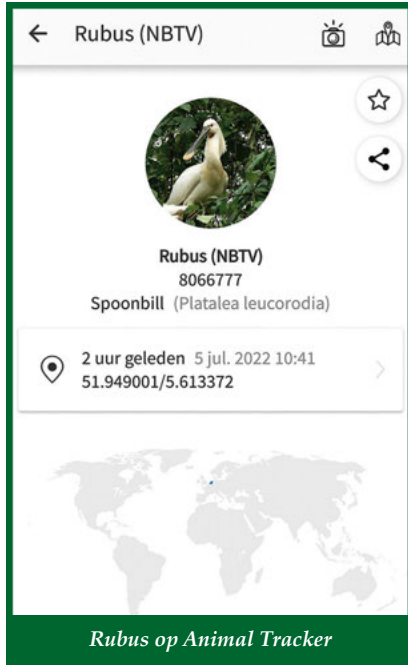
In het bosgebied Quadenoord ten noorden van Renkum, werd eveneens een plan ontwikkeld dat in strijd is met de Natura 2000 regelgeving. In dit geval ging het om de aanleg van enkele hectaren zonnepanelen. Op zich een duurzaam project, maar wel op de verkeerde plek in een uniek natuurgebied waar onder meer de wespandief en de boomleeuwerik broeden. Daarom verleende de Provincie Gelderland geen vergunning voor dit project.

Zowel bij het terugdraaien van de recreatieplannen voor de Grebbedijk als plannen voor het zonnepark bij Quadenoord zijn er partijen en burgers die teleurgesteld reageren. Had

Wat kunnen we zelf doen?

Wat kunnen we zelf doen om de prachtige natuur in onze omgeving te beschermen? Om te beginnen mogen we trots zijn op de natuur in onze omgeving en hopen dat deze voor de toekomst kan worden behouden. Laten we alert zijn en aan de bel trekken wanneer plannen ontwikkeld worden die Natura 2000 gebieden kunnen bedreigen. Daarnaast kunnen we rekening houden met de verplaatsingen van dieren rondom deze natuurgebieden. Matig je snelheid, rijd veilig en zorg voor de dieren om je heen. Maar wat we zeker ook moeten doen is genieten van al het moois dat deze beschermde natuurgebieden te bieden hebben!

WAAR IS RUBUS?

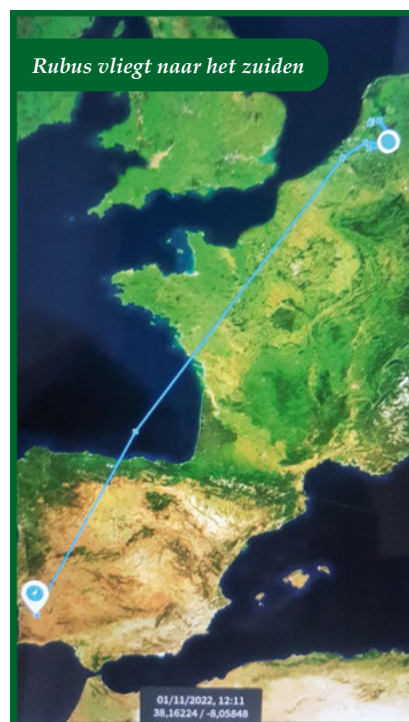

In ons vorige magazine hebben we Rubus gespot, een lepelaar met een zendertje op zijn rug. Rubus was in de lepelaarskolonie in de Blauwe Kamer beland en had daar een partner gevonden, waar hij samen mee was gaan broeden. Via de app Animal Tracker kon iedereen hem van minuut tot minuut volgen. Heel leuk was te zien hoe hij vooral in plassen langs de Maas en in de uiterwaarden van de Waal visjes voor zijn kroost ging vangen en iedere dag terugkeerde naar het nest. Soms maakte hij een uitstapje naar Meinerswijk bij Arnhem of naar kasteel Doorwerth.

Maar de grote vraag was waar trekt Rubus na de zomer naar toe? Want lepelaars zijn trekvogels en verlaten ons land voordat het winter wordt. Zou hij naar verre oorden

zoals Mauritanië of Senegal gaan of zoekt hij het dichterbij en vliegt hij naar de Odiel Marshes in het zuiden van Spanje of naar de visvijvers bij Veta de Palma in Portugal? Of nog dichterbij naar Sene in Bretagne, waar Sinagote uit het boek van Teunis Piersma* altijd naar toe gaat? Het zijn allemaal bekende streken waar lepelaars kunnen overwinteren, hoewel er de laatste jaren met zachte winters ook lepelaars zijn die niet verder vliegen dan de Oosterschelde. Al jaren worden geringde lepelaars door vogelaars en onderzoekers gevolgd. Maar door de gezenderde vogels krijgen ze de locaties nog veel beter in beeld.

Maar waar zou Rubus naar toe gaan? Dat hij niet naar het verre

Mauritanië zou vliegen was wel duidelijk, want in de eerste week van oktober verbleef hij nog steeds langs de Waal in de omgeving van Nijmegen. Voor de bestemming West Afrika had hij al veel eerder moeten vertrekken. Zou Rubus misschien toch in Nederland overwinteren?

Plotseling kwam hij in beweging. Vanaf zijn laatste verblijfplaats langs de Waal bij Weurt vloog Rubus via een tussenstop langs de Lek bij Schoonhoven naar de oever van de Oosterschelde bij Stavenisse. Vervolgens zette hij op 8 oktober koers in zuidwestelijke richting. Via een route over Amiens, Le Mans in Frankrijk stak hij de Golf van Biskaje over om over de Picos de Europa in Spanje, in een rechte lijn naar het zuiden van Portugal te vliegen. Na een reis van twee dagen rustte hij even uit bij een meer ten oosten van Alcacovas om uiteindelijk bij het Lagoa dos Patos te landen, een stuwmeer in de streek van Alvito en Beja.

Wist hij toen hij zijn reis in Nederland begon dat het Lagoa dos Patos een prachtig vogelparadijs is, één van de wonderen van de vogelwereld? Het meer dat is gelegen tussen de olijfgaarden is namelijk een lustoord voor vogelaars. Volgens www.birdingplaces.eu komen er allerlei soorten eenden voor zoals de *krooneend*.

Maar het zijn niet alleen eenden, je ziet ook veel reigers, steltlopers en bijzondere vogels zoals *flamingo*, *vorkstaartplevier*, *witwangstern*, *lachstern*, *zwarte ibis* en *steltkluut*. Ook in de omliggende velden leven bijzondere vogels zoals *rode patrijs*, *grijze wouw*, *hop*, *bijeneter*, *iberische klapekster* of *napoleonwever*. Een pareltje!

Of Rubus daar de hele winter blijft is nog de vraag, maar uit zijn zendergegevens blijkt dat voorlopig dit meer zijn basis is met wat uitstapjes naar andere meren in het zuiden. Dat kunnen ook visvijvers zijn waar visjes zoals bleik wordt uitgezet. Een heerlijk hapje voor lepelaars. Hopelijk keert Rubus volgend jaar gezond in de Blauwe Kamer terug.

Theunis Piersma e.a. (2021), Sinagote, het levensverhaal van een lepelaar.

In de herfst volgen onderzoekers de lepelaars op hun trek naar het zuiden. Nog meer dan wij zijn zij nieuwsgierig waar ze naartoe gaan en in welke omstandigheden zij de winter doorbrengen. Waar zouden Rubus, Sali, Rumex, Zilver en Artemis naar toe gaan, of Amie, Nellia en Pucci? Zouden ze een mooi plekje vinden met voldoende voedsel om de winter door te komen en in het voorjaar weer terug te keren naar Nederland? We kregen bericht dat ze Rubus dicht op het spoor zaten, maar hem uiteindelijk niet konden bereiken. De weg naar het meertje met de kleine stuwdam waar hij verbleef, bleek door de intensieve amandel- en olijventeelt in het gebied onbegaanbaar voor een gewone auto. Maar wie weet maakt juist de onbereikbaarheid dat meer tot zo'n vogelparadijs.

ZO SCHATTIG EN ZO IENIEMIENIE

In één week werden maar liefst twaalf egeltjes gevonden waarvan zeker was dat hun moeder niet meer leefde. Vier egeltjes waren slechts 20 gram, de oogjes waren nog dicht, de anderen waren ongeveer 100 gram zwaarder. Allen hadden veel aandacht nodig waarvan de jongste acht nog de fles moesten en dat zo ongeveer iedere vier uur. Maar we doen het met liefde. Ze zijn zo snel mogelijk naar de egelopvang in Papendrecht gebracht.

ACTIE

DE HOF VAN EDE

Sinds 1984 is dierenopvangcentrum De Hof van Ede niet meer weg te denken aan de verlengde Arnhemseweg. Jarenlang zijn er in weer en wind duizenden dieren met liefde en zorg opgevangen en herplaatst. De laatste jaren werd duidelijk dat het gebouw niet langer meer mee kon met de tijd, dus moest er verbouwd worden! Na lang beraad – renoveren of nieuwbouw – viel de keuze op nieuwbouw en werd in kaart gebracht welke middelen nodig waren om een functioneel en duurzaam centrum neer te zetten.

Vanuit de Dierenbescherming is het een vereiste dat alle nieuwe panden, naast dat ze moeten voldoen aan alle wettelijke eisen, zo gebouwd zijn dat het dierenwelzijn optimaal kan worden gewaarborgd. Een team van technici, een architect en medewerkers van de werkvloer gingen om tafel om zo'n nieuw centrum vorm te geven. Na maanden van overleg was het in januari 2022 tijd om het vormgegeven plan te realiseren en werd de sloop van De Hof van Ede gestart.

Nu, bijna twaalf maanden later, is de bouw zo goed als afgerond en is het nieuwe centrum bijna klaar voor gebruik. Vanaf medio januari 2023 kunnen inwoners uit het werkggebied van zowel De Hof van Ede (gemeenten Ede, Renkum en Wageningen) als dat van

Dierenbeschermingscentrum Amersfoort op beide locaties voor de opvang van hun huisdier terecht.

Het centrum in Ede biedt ruimte voor 28 dieren en heeft vijftien mooie buitenvelden waar de honden los kunnen lopen. Het centrum is zo ingericht dat de dieren hun tijd in de opvang zo optimaal mogelijk door kunnen brengen. De verblijven beschikken over vloerverwarming waarbij één deel van de vloer verwarmd is en het andere deel niet. Zo kan het dier zelf kiezen of hij warm wil liggen of liever de koelte opzoekt.

In de binnenverblijven voor de honden zijn er geen tralies meer, in plaats daarvan is gebruik gemaakt van een grote glazen wand. Hierdoor lijkt het meer op een kamer dan op een kennel. Het streven is om van het binnenverblijf een rustruimte voor de hond te maken, waar de hond zijn eigen veilige plek kan creëren. Alle verzorgingswerkzaamheden, zoals bijvoorbeeld het voeren en de hond uit de kennel halen, zullen vanuit de buitenkennel verricht worden.

Niet alleen binnen in het centrum ligt de focus op dierenwelzijn, maar ook aan de buitenkant wordt rekening gehouden met de natuur en de dieren in de omgeving. Het centrum is natuurinclusief gebouwd, waardoor het goed past bij de natuur er omheen. Zo zijn de muren aan de voorkant samengesteld van korven met steenpuin, een ideale verblijfplaats voor verschillende insectensoorten, en heeft het pand vogel- en vleermuisvriendelijke verlichting om verstoring van de natuur te voorkomen. Daarnaast zijn er meerdere vogelhuisjes opgenomen waar vogels kunnen nestelen en krijgt het pand een groene gevel vol met inheemse planten. Om ook de zandminnende insecten tevreden te houden heeft het pand een sedumdak, inclusief zandbak.

Volgens planning zal eind 2022 de bouw afgerond zijn. Niet lang daarna zal het nieuwe gebouw in gebruik genomen worden. Iedereen kijkt er enorm naar uit om in het nieuwe gebouw aan de slag te kunnen en de honden een mooi, goed en zo kort mogelijk verblijf te geven!

DAN BEN JE HET HAASJE

We kregen een melding binnen van iemand die een paar maanden geleden een jonge haas, gepakt door een roofvogel, mee naar huis had genomen. Het beestje overleefde het en groeide goed. Maar een haas is echt geen huisdier om in een hokje te houden. Daarom werden we gebeld. De haas was toch wel erg wild en de melder vroeg of wij hem konden komen halen. Dat hebben we gedaan, de melder durfde hem zelf niet te pakken. De collega had moeite om de haas vast te houden, angstig en wild trappelend kon ze hem amper in de vervoersbak doen. In overleg met en op advies van de wildopvang in Halle hebben we een mooie plek uitgekozen om het beestje uit te zetten. We wensen hem alle geluk om een mooi hazen leven te hebben.

We willen iedereen er op wijzen geen dieren uit het wild mee te nemen, ook geen vogels. Er staan zelfs hoge boetes op als je wilde hazen en wilde konijnen toch als huisdier houdt, het is bij wet verboden om in Nederland deze diersoorten in huis te hebben.

ACTIE

Gemeente Renkum

gemeente **Wageningen**

Dieren
bescherming

DNB GROEP
SOCIALE EN MAATSCHAPPELIJKE PUBLICATIES

ONZE PARTNERS

DONATEUR WORDEN OF EEN GIFT DOEN

Onze stichting heeft de Anbi status en is CBF erkend. Wanneer u donateur wordt of een gift doet aan Dierenambulance Nederrijn is dit fiscaal aftrekbaar. Meer informatie kunt u vinden op: <https://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/nl/aftrek-en-kortingen/content/verschil-periodieke-giften-gewone-giften>

Wilt u geen donateur worden, maar wel een gift doen dan kunt u uw donatie overmaken op: NL 91 ABNA 0501 6756 47 ten name van Stichting Dierenzorg Nederrijn.

Dierenambulance Nederrijn	06-53871861
Dierenpolitie	144
Politie	0900-8844
Jachttopzichter gaat via het algemene nummer van de politie	
Algemeen alarmnummer	112
RijksWaterStaat	0800-8002
Amivedi (landelijk meldpunt vermiste en gevonden huisdieren)	
Renkum, Wageningen, Ede, Bennekom, Veenendaal	088-0064643
Rhenen, Achterberg, Elst (Utr.)	088-0063313

Ambulanceritten

U kunt ons bellen voor taxiritten voor vervoer van uw dier naar bijvoorbeeld dierenarts, trimsalon of pension. Voor meer informatie, tarieven of een afspraak kunt u bellen met 06-53871861.

Rit Tarieven 2022 *

• Basis ritprijs	€ 40,00
Toeslagen op de basis ritprijs:	
• Buiten de regio v.a. stadsgrens	€ 0,60
• Afleveren bij dierencrematorium Grebbehof	€ 10,00
• Faculteit diergeneeskunde in Utrecht	€ 75,00
• Schiphol Airport	€ 120,00
• Eindhoven Airport	€ 100,00
Administratiekosten indien men per factuur wil betalen	€ 7,50

Opmerking: afwijkende prijzen uitsluitend in overleg met coördinator of bestuur.

Overig

• verhuur van vangkooi, bench of petcaddy	€ 10,00 p/w
• aanbieden ter destructie van overleden huisdier	€ 15,00

Tarieven zijn ook te vinden op onze website: www.dierenambulancenederrijn.nl of op aanvraag. Bel ons over wat de mogelijkheden zijn, we zoeken samen met u naar een oplossing.

* typefouten en tariefwijzigingen onder voorbehoud